

MAZOWIECKA IZBA ROLNICZA

Parzniew ul. Wolności 2, 05-804 Pruszków

tel. 22 290 25 79, e-mail: sekretariat@mir.pl, www.mir.pl

NIP: 822-18-79-874

REGON: 012638383

MIR/W/λ3λ /2026

Parzniew dn. 26.02.2026 r.

Sz.P.

Kamil Wichrowski

Burmistrz

Miasta i Gminy Dobre

Informacja z działalności Mazowieckiej Izby Rolniczej

Mazowiecka Izba Rolnicza jest samorządem rolniczym działającym na rzecz rozwiązywania problemów rolnictwa i reprezentującym interesy zrzeszonych w nim podmiotów. Członkami Izby są z mocy ustawy z dnia 14 grudnia 1995 roku o izbach rolniczych (Dz.U. 2022 poz. 183) osoby fizyczne i prawne, podatnicy podatku rolnego lub podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej oraz członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych posiadający w tych spółdzielniach wkłady gruntowe. Posiadają osobowość prawną z mocy ustawy (art.3 ust.5 ustawy j.w.), działają na podstawie ustawy i statutu.

Izby rolnicze są instytucją publicznego zaufania, która skupia i jednoczy wszystkich rolników, wpływa na kształtowanie polityki rolnej i uczestniczy w jej realizacji, niezależnie od związkowej i partyjnej przynależności. Funkcjonowanie Izby Rolniczej oparte jest o formułę społeczną, większość zadań realizowanych jest przez społecznie działających członków organów statutowych.

W dniu 24 września 2023 roku w gminach całego województwa mazowieckiego w wyborach bezpośrednich, rolnicy wybrali na czteroletnią, VII kadencję, 486 swoich przedstawicieli, którzy weszli w skład 37 Rad Powiatowych Mazowieckiej Izby Rolniczej.

Miasto i Gminę Dobre w Radzie Powiatowej MIR reprezentują **Krzysztof Struś** i **Wojciech Wronka**

Na pierwszych posiedzeniach członkowie Rad Powiatowych wyłonili ze swego grona Przewodniczących oraz Delegatów do Walnego Zgromadzenia. Przewodniczącą Rady Powiatowej MIR w powiecie mińskim wybrana została **Lilla Sabak** z gminy Latowicz, a Delegatem na Walne Zgromadzenia MIR **Krzysztof Struś** z gminy Dobre.

Walne Zgromadzenie Mazowieckiej Izby Rolniczej w dniu 27 października 2023 r. wybrało Zarząd w składzie:

1. Wiktor Szmulewicz – Prezes,
2. Witold Konarski – Wiceprezes,
3. Jan Antonowicz- Członek Zarządu
4. Katarzyna Szymaniuk – Członek Zarządu,
5. Teresa Orowiecka – Członek Zarządu

Na Delegata do Krajowej Rady Izb Rolniczych wybrano Jadwigę Czaplicką.

Wiktor Szmulewicz 22 listopada 2023 roku wybrany został również ponownie Prezesem Krajowej Rady Izb Rolniczych, którą z mocy ustawy tworzą Prezesi Izb Wojewódzkich i po jednym Delegacie do KRIR z tych Izb.

Podstawowym organem Mazowieckiej Izby Rolniczej jest Rada Powiatowa. Rada powiatowa izby działa na obszarze powiatu i reprezentuje interesy rolników z powiatu przed lokalnym samorządem i instytucjami usytuowanymi na poziomie powiatu. Pracami rady powiatowej izby kieruje jej przewodniczący. Do zadań rady powiatowej izby należy:

- a) sporządzanie analiz i opinii, przedstawianie wniosków oraz dokonywanie ocen z zakresu rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych i przedstawianie ich zarządowi izby,
- b) wydawanie opinii w sprawach zgłoszonych przez zarząd lub walne zgromadzenie izby,
- c) realizacja innych obowiązków określonych w statucie izby.

Mazowiecka Izba Rolnicza działa na obszarze województwa Mazowieckiego i reprezentuje interesy rolników z województwa mazowieckiego przed samorządem wojewódzkim, organizacjami i instytucjami usytuowanymi na poziomie wojewódzkim. Pełni rolę opiniodawczą.

Wojewódzkie izby rolnicze tworzą Krajową Radę Izb Rolniczych w skład której wchodzi: prezes wojewódzkiej izby rolniczej i delegat do KRIR. Krajowa Rada Izb Rolniczych reprezentuje interesy rolników przed administracją krajową, organizacjami i instytucjami usytuowanymi na poziomie krajowym.

Samorząd zawodowy rolników aktywnie uczestniczy w procedowaniu ustaw i rozporządzeń dotyczących rolników, rolnictwa i terenów wiejskich. Projekty aktów prawnych opiniowane są przez członków Rad Powiatowych i przekazywane do Zarządu MIR, następnie po wypracowaniu opinii Zarząd przekazuje ją do Krajowej Rady Izb Rolniczych, która po zebraniu opinii od izb wojewódzkich opracowuje opinię zbiorczą i przekazuje ją do Sejmu RP lub Ministerstwa przygotowującego akt prawny.

Samorząd rolniczy jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko ustawom. Samodzielność samorządu rolniczego podlega ochronie sądowej.

Mazowiecka Izba Rolnicza na bieżąco sporządza opinie dla:

- Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departamentu Nieruchomości i Infrastruktury Wsi w sprawie zezwolenia na zakup nieruchomości przez cudzoziemców,
- Marszałka Województwa w sprawie wniosków Wójtów, Burmistrzów o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) w sprawie rekomendacji na zakup ziemi rolnej przez rolnika,
- Starostów Powiatów w zakresie dzierżawy obwodów łowieckich polnych,
- Dyrekcji Lasów Państwowych w zakresie dzierżawy obwodów łowieckich leśnych,
- Przewodniczących Rad Gmin, Miast i Gmin, Miast dot. aktów prawa miejscowego w zakresie rolnictwa i gospodarki żywnościowej np. projektów uchwał dot. podatku rolnego,
- Komorników w sprawie opinii w postępowaniu egzekucyjnym.
- Urzędów gmin do projektów zmian w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Kół łowieckich w sprawie opinii rocznych i wieloletnich planów łowieckich

Wydanie tych opinii jest poprzedzone pracą w terenie przedstawicieli Izby w gminie, której problem dotyczy.

Dodatkowo raz w tygodniu Mazowiecka Izba Rolnicza przekazuje informacje cenowe do Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej.

Przewodniczący Rady oraz wszyscy członkowie Rad Powiatowych powołani są do składów:

- komisji powołanych przez Wojewodę do szacowania strat powstałych w wyniku klęsk żywiołowych tj. susza, gradobicie, przymrozki, powódź czy podtopienia.
- komisji ds. wyceny zwierząt w przypadku wystąpienia chorób zwalczanych z urzędu np. choroba Aujeszkiego u świń, białaczka bydła czy zgnilec amerykański pszczoł.
- komisji odwoławczej powołanej przez Nadleśnictwa szacującej straty wyrządzone w uprawach lub płodach rolnych przez zwierzynę łowną.

Na zaproszenie władz samorządu lokalnego uczestniczą w posiedzeniach Rady Gminy lub Powiatu.

Na zaproszenie władz samorządu lokalnego uczestniczą w rolniczych imprezach gminnych i powiatowych.

Przewodniczący Rad Powiatowych pracują również w Powiatowych Radach Rynku Pracy i Miejskiej Radzie Rynku Pracy raz reprezentują Izbę Rolniczą na wielu spotkaniach organizowanych przez Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego czy Starostwa Powiatowe.

W 2025 roku działalność Mazowieckiej izby Rolniczej koncentrowała się na:

- Realizacji bieżących spraw związanych z sytuacją w rolnictwie, rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez Rady Powiatowe MIR i realizacji wniosków przyjętych przez Rady Powiatowe

- Opiniowaniu projektów aktów prawnych, dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych.

Mazowiecka Izba Rolnicza opiniowała projekty aktów prawnych przekazane przez Krajową Radę Izb Rolniczych. Wniesiono uwagi do projektów aktów prawnych następującej treści:

◆ projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

1. Obniżenie punktacji przy dwóch najczęściej wybieranych ekoschematach nie jest dobrym rozwiązaniem. Rolnicy byli zachęceni do przystępowania do realizacji ekoschematów, co miało wpływać na poprawę środowiska oraz poprawę struktury gleby. Teraz, gdy rolnicy do ekoschematów się przekonali i zobaczyli, że jest to opłacalne zostaną do tego zniechęceni co spowoduje rezygnację z przystępowania do działań środowiskowych.

2. Nowy ekoschemat "Materiał siewny" posiada wymóg zastosowania kwalifikowanego materiału siewnego na co najmniej 25% upraw. Ten próg powinien być liczony tylko od upraw, które kwalifikują się do dopłaty za materiał siewny, czyli z wyłączeniem kukurydzy, rzepaku. Dla przykładu gospodarstwo uprawiające 100 ha, w tym 80 ha to kukurydza, a 20 ha to zboża, nawet przy obsianiu całej powierzchni gospodarstwa kwalifikowanym materiałem siewnym nie kwalifikuje się do dopłaty.

Poza tym w projekcie nie jest określona punktacja za nowy ekoschemat.

3. Proponowana zmiana w zapisie polegająca na wykreśleniu "nowo utworzone" w:

8) w § 15a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do powierzchni gruntów, do których przysługuje płatność do gruntów wyłączonych z produkcji, zalicza się grunty, na których znajdują się nowo utworzone elementy krajobrazu, obejmujące co najmniej jeden z poniższych elementów:

zmiana zapisu na : 8) w § 15a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do powierzchni gruntów, do których przysługuje płatność do gruntów wyłączonych z produkcji, zalicza się grunty, na których znajdują się elementy krajobrazu, obejmujące co najmniej jeden z poniższych elementów: ”

Proponowana zmiana pozwoli na wzbudzenie chęci zachowania posiadanych elementów krajobrazu cennych ze względów środowiskowych, obecnie obszary te w większości wyłączone są z płatności bezpośrednich - nie stanowią obszaru kwalifikowanego, tzw. MKO, co zachęca rolników do niszczenia danych obszarów tworzących ostoje dla dzikich zwierząt i ptaków a tym samym powiększenia powierzchni upraw rolniczych i zwiększenia powierzchni dopłat bezpośrednich. Działanie takie rolników jest uzasadnione nakładanymi na rolników sankcjami powstałymi w wyniku zmniejszania się MKO wraz z wystąpieniem oczka wodnego, powiększeniem koron drzew czy rozrostem zagajników śródpolnych. Obecna propozycja zapisu nie przyniesie efektów środowiskowych a nowo powstałe zagajniki nie uzyskają takiej wartości jak starodrzewie

4. Proponowana zmiana w § 16:

a) we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „może być przyznanych kilka płatności w ramach ekoschematów” zastępuje się wyrazami „mogą być przyznane płatności w ramach nie więcej niż dwóch ekoschematów”, zapis niekorzystny z uwzględnieniem zmian prośrodowiskowych, łączenie ekoschematów daje możliwość osiągnięcia większych korzyści środowiskowych, jak zostało ujęte w uzasadnieniu warunkowości otrzymania dopłat do materiału siewnego wraz z zastosowaniem na tej samej powierzchni ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi lub ekoschematu Biologiczna uprawa lub międzyplonów. Wprowadzenie takiego rozwiązania pozwoli na uzyskanie lepszego efektu środowiskowego. Ograniczenie do 2 praktyk zniechęci rolników do stosowania mało płatnych praktyk jak plan nawożenia, wymieszania słomy z glebą lub zastosowanie produktów biologicznych, a które są bardzo ważne w kontekście środowiskowym, a tym samym cofnie możliwości uzyskania pozytywnych korzyści środowiskowych, budowania próchnicy i przeciwdziałaniu zjawiskom suszy

5. „§ 15b. 1. Płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany są przyznawane do powierzchni gruntów ornych:

1) jeżeli rolnik:

a) na co najmniej 25% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie nie większej jednak niż 300 ha zastosował materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków, w ilości nie mniejszej niż określona w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego, jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1799 oraz z 2022 r. poz. 999), proponowana zmiana : „§ 15b. 1. Płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany są przyznawane do powierzchni gruntów ornych:

1) jeżeli rolnik: a) na co najmniej 25% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie obsianych roślinami wymienionymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego nie większej jednak niż 300 ha zastosował materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków, w ilości nie mniejszej niż określona w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego, jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1799 oraz z 2022 r. poz. 999),

Proponowana zmiana dotyczy niekorzystnych zmian zapisu „gruntów ornych w gospodarstwie” które dotyczy całego gospodarstwa również obejmującego uprawy paszowe takie jak trawy, lucerny, kukurydza czy także rzepak, które nie są objęte wspomnianym rozporządzeniem i do których nie jest przewidziana dopłata do kwalifikowanym materiałem siewnym. Zapis 25 % gruntów ornych w gospodarstwie uniemożliwia spełnienie warunków ekoschematu w przypadku gospodarstw prowadzących

zróżnicowaną strukturę upraw oraz posiadają uprawy nie wymienione w rozporządzeniu.

◆ **odnośnie procedowania zmian w ustawie o izbach rolniczych, Mazowiecka Izba Rolnicza przekazała następujące uwagi (projekt ustawy o zmianie ustawy o izbach rolniczych z dnia 06.12.2024 r.)**

W nawiązaniu do przesłanej propozycji zmiany ustawy o izbach rolniczych poniżej Ad. Art.1 Ad. Preambuła - następstwo prawne może wiązać się zarówno z przejściem aktywów jak i pasywów. Czy przeprowadzono analizę pod kątem sytuacji finansowej izb?

Ad art. 7 – zmiana art. 7 w zaproponowanym brzmieniu nie zabezpiecza zasady trwałości naszej instytucji. Otwiera możliwości bezpośredniego zarobkowania, jednak nieudolne prowadzenie działalności gospodarczej wiąże się z ryzykiem ponoszenia strat. Podejmowanie nieodpowiednich decyzji może doprowadzić izbę do upadłości. W tej propozycji nie przewidziano żadnego mechanizmu zabezpieczającego przed taką sytuacją, tj. katalog działalności, które izba może prowadzić, źródła jej finansowania, czy kierunki inwestowania,

Ad art. 27:

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) listę członków popierających kandydata, zawierającą czytelnie podane imię (imiona), nazwisko, numer PESEL osoby fizycznej udzielającej poparcia oraz jej podpis.”;

Proponuje się dodać do ww. danych – również adres osoby fizycznej. Listy poparcia kandydata są weryfikowane przez Okręgową Komisję Wyborczą na podstawie przygotowanego wykazu uprawnionych, czyli spisu uprawnionych, dodatkowa dana (adres) ułatwi przeprowadzenie takiej weryfikacji.

Ad art. 34 ust.4 pkt3 – nie określono trybu odwoływania członków Walnego Zgromadzenia.

Ust.5 – nie określono jak uzupełnić wolny mandat po wygaśnięciu mandatu.

Ad art. 35a – zapis w obowiązującym brzmieniu jest bardziej elastyczny, pozwala na reagowanie na aktualną sytuację gospodarczą. Propozycja określenia stałej składki ma charakter zawężający.

Ad. art.43- analogicznie do art.7 w przypadku złego zarządzania istnieje ryzyko bankructwa.

Ad. Art. 2 propozycji zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W obecnym kształcie tych przepisów izby mają możliwość wypowiedzenia się odnośnie planów.

Ad. Art. 3 propozycji zmian w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, art. 28ust. 1a. Proponuje się wydłużenie terminu na zgłaszanie sprzeciwu do wykazu nieruchomości Zasobu przeznaczonych na sprzedaż z 14 do 30 dni.

- w § 1 pkt 3 praktyki wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji co często jest trudne do zrealizowania i wpływa na rezygnację rolników z tego programu proponujemy wydłużyć przynajmniej do 24 godzin.

◆ **poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw**

Rolnicy pozytywnie przyjmują zarówno propozycję unormowania prawnego rekompensat za szkody powodowane przez gatunki ptaków wymienione w art. 126 ust.1 pkt 6-11 projekt, jak również uchylenie ust. 2 w art. 126 ustawy wyłączającego odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez bobry, wilki, niedźwiedzie, rysie, żubry w zakresie utraconych korzyści.

W art. 126 ust. 3a ustawodawca określił, że za zadania odnośnie przyznawania i wypłaty rekompensat za szkody wyrządzone przez ptaki wymienione w ust.1 pkt 6-11 odpowiedzialny będzie KOWR. Tutaj przewidziano także rolę dla izb rolniczych poprzez udział w oględzinach i potwierdzaniu wyrządzanych szkód (dodanie pkt 20 w art.5 ust.1 ustawy z 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych Dz. U. z 2022 r. poz. 183.) Jednak ustawodawca nie wskazał źródła rekompensaty kosztów udziału izb rolniczych w tym procesie odszkodowawczym.

Dlatego członkowie rad proponują dodanie zapisu zabezpieczającego środki dla przedstawicieli samorządu rolniczego uczestniczących w czynnościach szacowania tych szkód. Dla porównania dla pracowników ośrodków doradztwa rolniczego ustawodawca przewidział wynagrodzenie za udział w szacowaniu szkód łowieckich (art.58 ust.3 pkt 6 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach) oraz określił jego wysokość (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2018 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych kosztów udziału przedstawicieli wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalaniu wysokości odszkodowania za te szkody).

Dodatkowo rolnicy proponują zapis w omawianym projekcie, że niestawiennictwo przedstawiciela izby rolniczej nie wstrzymuje dokonania szacowania szkód. Analogiczny zapis funkcjonuje w postępowaniu odnośnie szacowania szkód łowieckich w stosunku do przedstawicieli wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (art.46 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie).

Ponadto członkowie rad podnoszą na kanwie omawianego projektu i udziału przedstawicieli izb w szacowaniu szkód wyrządzanych przez ptaki, że od lat zgłaszany przez samorząd rolniczy problem braku rekompensaty finansowej za udział przedstawicieli izb w pracach komisji do spraw szacowania szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi jest przez rządzących pomijany.

◆ projekt ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz niektórych innych ustaw.

W nawiązaniu do proponowanych zmian w nw. ustawie odnośnie rozszerzenie katalogu podmiotów objętych ochroną Rzecznika o rolników w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 197, z późn. zm.) oraz w związku z projektem ustawy o Rzeczniku Praw Rolnika uprzejmie informujemy:

• W uzasadnieniu do projektu stwierdzono, że „zmiana ma na celu usunięcie sygnalizowanych wątpliwości, czy Rzecznik może podejmować interwencję na rzecz podmiotów zajmujących się m.in. działalnością wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego czy też działalnością wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów. Niezbędne jest zatem odpowiednie uregulowanie, tak żeby Rzecznik mógł podejmować interwencje również na rzecz rolników.” Na poparcie słuszności umocowania Rzecznika MŚP do reprezentowania rolników w ramach Jego kompetencji przedstawiono m.in. orzecznictwo NSA potwierdzające, że działalność wytwórcza w rolnictwie mieści się w definicji działalności gospodarczej określonej w art. 2 [ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej], a określone w art. 3 tej ustawy wyłączenie związane jest „ze specyfiką opisywanej działalności na tle innych branż. Dzięki temu, że do osób prowadzących tę działalność nie stosuje się przepisów Prawa przedsiębiorców, osoby te zwolnione są z szeregu przewidzianych w niej obowiązków ...”. Dalej autorzy zmian wskazują, „iż prowadzenie gospodarstwa rolnego wypełnia wszystkie istotne cechy działalności gospodarczej, co z kolei uzasadnia wprowadzenie regulacji, która przesądzi w sposób jednoznaczny, że Rzecznik może podejmować interwencje na rzecz ochrony praw oraz słuszych interesów rolników...”. Rolnicy napotykają szereg trudności w postępowaniach związanych m.in. z uzyskiwaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, warunkach zabudowy dla budynków inwentarskich oraz w toku kontroli

przeprowadzanych przez inspekcję weterynaryjną. Dodatkowo zauważalne są trudności rolników w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez ARiMR”.

- Za przekształceniem swojego urzędu w Rzecznika Praw Przedsiębiorców i poszerzeniem kompetencji jest również Rzecznik MŚP, który krytykuje propozycję utworzenia nowej instytucji tj. Rzecznika Praw Rolników, jako dublującej ich kompetencje. Przypomina, że obecny poselski projekt jest kolejną, po projekcie z lutego 2025r., inicjatywą powołania odrębnego urzędu Rzecznika Praw Rolników. W ocenie Rzecznika oba projekty kolidują z rządowym projektem ustawy o Rzeczniku Praw Przedsiębiorców, która odpowiada na rzeczywiste potrzeby środowisk gospodarczych, w tym rolników.

W ocenie rolników specyfika działalności rolniczej i umiejscowienie jej w polskim prawie jednoznacznie wskazuje na konieczność powołania instytucji Rzecznika dedykowanej dla tej konkretnej grupy zawodowej. Jak zauważają sami przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju i Technologii w uzasadnieniu do zmian ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorstw w stosunku do działalności rolniczej dotychczasowe „nieprecyzyjne przepisy oraz ich niejednoznaczna interpretacja uniemożliwiają interwencję procesową Rzecznika. Rozszerzenie zakresu interwencji Rzecznika o sprawy dotyczące rolników pozwoli na wzmocnienie ich pozycji w postępowaniach oraz zapewni im realny dostęp do pomocy instytucjonalnej w sytuacjach wymagających ochrony interesu publicznego lub jednostkowego. Takie rozwiązanie pozwoli również na uniknięcie konieczności każdorazowego rozstrzygania wątpliwości prawnych co do statusu prawnego rolników przed podjęciem w ich sprawie czynności przez Rzecznika.

Podsumowując nie trzeba dodatkowej argumentacji wśród społeczności rolniczej, żeby dowodzić, iż instytucja Rzecznika Praw Rolnika w naturalny sposób wpisuje się w zadania i dotychczasową działalność samorządu rolniczego. Izby rolnicze funkcjonują w świadomości rolników na co dzień, a poszerzenie ich kompetencji o zadania przewidziane ustawą o Rzecznikach Praw Rolników są przez nich oczekiwane i będą najefektywniejszą formułą reprezentowania obrony ich praw.

◆ poselski projekt ustawy o Rzeczniku Praw Rolników.

W nawiązaniu do projektu ustawy o Rzeczniku Praw Rolników rolnicy proponują następujące zmiany:

- w Art. 4 pkt 2 odnośnie powołania Zastępcy Rzecznika z pośród Zarządu, rolnicy uważają, że Zastępca Rzecznika może być powoływany również spoza Członków Zarządu.
- w Art. 18 proponuje się ustalenie wydatków na 2026 r. w wysokości 9 000 000 zł, a w następnych latach powiększanie ich o wskaźnik inflacji.

Ponadto rolnicy zwracają uwagę na możliwość powołania Rzecznika Wojewódzkiego na Krajowego w którym to przypadku jedna osoba będzie pełnić dwie funkcje. W takiej sytuacji dobrze by było wykluczyć dublowanie się stanowisk Rzecznika Krajowego i Wojewódzkiego, a na jego miejsce powoływać Wiceprezesa Izby Wojewódzkiej.

◆ projekt rozporządzenia MRPiPS w sprawie państw, których obywatele mogą dotyczyć oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi oraz niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową.

Zdaniem samorządu rolniczego borykamy się jako branża z ustawicznym brakiem rąk do pracy przy wykonywaniu dużej części prac sezonowych. Dotyczy to wszystkich gałęzi rolnictwa, ale przede wszystkim produkcji ogrodniczej. Zawężanie listy państw, których obywatele mogą korzystać z uproszczonej formy uzyskiwania zezwoleń na pracę jest dla

branży skrajnie niekorzystne. Wychodzenie z założenia, że z takiej formy zatrudniania mogą korzystać jedynie obywatele państw „bliskich nam kulturowo” jest błędne. Mamy przykłady dużej liczby pracujących obywateli państw odległych i odmiennych kulturowo, którzy sprawdzili się w pracy, są zdyscyplinowani i solidni, i to oni przede wszystkim powinni mieć możliwość podjęcia pracy na uproszczonych zasadach. Przykładem mogą być obywatele Filipin, Indii, Sri Lanki, Nepalu, Uzbekistanu czy nawet Kolumbii. Powinniśmy pozyskiwać siłę roboczą z państw, które dysponują nadmiarem rąk do pracy, a nie kierować się względami „kulturowymi”, gdyż nie zapewnimy rozwoju gospodarczego przy chronicznym deficycie siły roboczej, który jaskrawo widać w przypadku branży ogrodniczej. W tej gałęzi produkcji olbrzymia część prac to prace, której nie wykonają nawet najbardziej zaawansowane technicznie maszyny. Może je wykonać tylko człowiek. Dlatego zawężanie listy obywateli Państw mogących pracować w naszym kraju uważamy za skrajnie niekorzystne i wnosimy o rozszerzenie tej listy o państwa, gdzie siła robocza jest dostępna, a pracownicy solidni i sprawdzeni w naszych warunkach.

◆ **projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia na wykonywanie działalności w zakresie przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji (OSR).**

W odniesieniu do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności należy wskazać, że proponowane wydłużenie maksymalnego okresu realizacji przedsięwzięć z 24 do 28 miesięcy należy ocenić pozytywnie. Rozwiązanie to, choć potrzebne, nie rozwiązuje jednak zasadniczych problemów beneficjentów.

Uwagi te odnoszą się w szczególności do inwestycji A1.4.1 „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”, Działanie 3 „Wsparcie w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa lub akwakultury”.

Procedowanie wniosków w tym działaniu trwa nawet 1,5–2 lata. Znaczna część wnioskodawców do chwili obecnej nie posiada podpisanych umów o przyznaniu pomocy. Brak zawartych umów uniemożliwiał beneficjentom wcześniejsze zakontraktowanie wykonawców robót budowlanych czy rezerwację terminów realizacyjnych. W efekcie dopiero po podpisaniu umowy możliwe jest faktyczne rozpoczęcie działań inwestycyjnych.

Co istotne, zgodnie z projektowanymi przepisami, okres realizacji przedsięwzięcia może zostać wydłużony do 28 miesięcy, jednak nie może on przekroczyć dnia 31 marca 2026 r. W praktyce oznacza to, że beneficjenci, którzy podpiszą umowy dopiero w drugiej połowie 2025 r., nie skorzystają z pełnego wydłużenia – realny czas na realizację ich inwestycji ograniczy się do zaledwie kilku miesięcy.

Obecnie, we wrześniu 2025 r., przy obowiązującym terminie 31 marca 2026 r., realny okres na wykonanie i rozliczenie przedsięwzięć wynosi około 6 miesięcy. Jest to okres niewystarczający, zwłaszcza dla inwestycji budowlanych wymagających uzyskania decyzji administracyjnych, przeprowadzenia procedur przetargowych oraz wykonania robót budowlanych i montażowych.

Wydlużenie okresu realizacji do 28 miesięcy, ograniczone terminem końcowym 31 marca 2026 r., nie kompensuje długotrwałości procesu oceny i zatwierdzania wniosków. Istnieje wysokie ryzyko, że znaczna część przedsięwzięć nie zostanie ukończona w terminie, co może skutkować utratą przyznanego wsparcia przez beneficjentów oraz zagrożeniem dla osiągnięcia zakładanych wskaźników KPO.

W związku z powyższym zasadne jest dalsze wydłużenie maksymalnego terminu realizacji inwestycji, albo wprowadzenie mechanizmów umożliwiających indywidualne przedłużenie okresu realizacji w uzasadnionych przypadkach. Tylko takie rozwiązania zapewnią beneficjentom realną możliwość zakończenia przedsięwzięć i pełne wykorzystanie środków przeznaczonych na wsparcie.

◆ projekt rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opalowymi.

W związku z opublikowanym w Rządowym Centrum Legislacji projektem nowelizacji rozporządzenia, przewidującym likwidację obowiązku zgłaszania niektórych produktów rolnych do systemu SENT, wyrażamy zdecydowanie negatywną opinię wobec proponowanych zmian.

1. Ograniczenie kontroli nad rynkiem i bezpieczeństwem żywnościowym.

Zniesienie obowiązku raportowania przewozu owoców i innych płodów rolnych do systemu SENT skutkować będzie brakiem bieżącej wiedzy administracji państwowej o rzeczywistych ilościach i kierunkach importu, w tym szczególnie z Ukrainy. Utrudni to prowadzenie skutecznej polityki rolnej, monitorowanie rynku oraz reagowanie na sytuacje kryzysowe, np. gwałtowne spadki cen skupu czy nadpodaż produktów.

2. Zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów.

System SENT, poprzez rejestrację i możliwość kontroli transportów, stanowi ważny element nadzoru fitosanitarnego i jakościowego. Likwidacja obowiązku raportowania utrudni szybkie wycofywanie z obrotu partii owoców w przypadku wykrycia pozostałości pestycydów niedopuszczonych w UE czy innych niezgodności jakościowych. Brak pełnej ścieżki monitoringu zwiększy ryzyko, że do polskich konsumentów trafią towary niespełniające norm bezpieczeństwa.

3. Pogłębienie problemów ekonomicznych polskich producentów.

Brak ewidencji transportów owoców ułatwi niekontrolowany napływ towarów, co może prowadzić do destabilizacji krajowego rynku i pogłębienia kryzysu ekonomicznego w polskim sadownictwie. Zniesienie obowiązku SENT osłabi pozycję negocjacyjną polskich producentów wobec sieci handlowych i uniemożliwi rzetelne wykazywanie skali importu w rozmowach z administracją publiczną.

4. Wzrost ryzyka nieuczciwego obrotu i strat budżetowych.

Dotychczas system SENT pełnił funkcję nie tylko kontrolną, ale i prewencyjną – ograniczał szarą strefę oraz przypadki obchodzenia przepisów podatkowych. Likwidacja obowiązku zgłaszania przewozu owoców zwiększy ryzyko fałszowania dokumentacji, zaniżania wartości celnej i unikania opodatkowania, co przełoży się na straty budżetu państwa.

5. Trudności w zarządzaniu kryzysowym i fitosanitarnym.

W przypadku wykrycia chorób kwarantannowych roślin lub innych zagrożeń fitosanitarnych, brak danych z SENT poważnie utrudni odtworzenie łańcucha dostaw i podjęcie działań ograniczających rozprzestrzenianie się zagrożenia.

Wnioski:

Proponowana nowelizacja, znosząca obowiązek zgłaszania niektórych produktów rolnych do systemu SENT, osłabi kontrolę państwa nad rynkiem, zagrozi bezpieczeństwu konsumentów oraz interesom polskich producentów, a także zwiększy ryzyko strat budżetowych.

Zamiast liberalizacji systemu, konieczne jest jego dalsze wzmocnienie i doprecyzowanie, aby zapewnić przejrzystość obrotu towarami rolnymi, uczciwą konkurencję oraz stabilność rynku rolnego. Istnieje zagrożenie, że proponowane zmiany wychodzą naprzeciw oczekiwaniom przetwórców, którzy chcą sprowadzać tańszy towar z zagranicy zamiast zaoferować lepsze ceny polskim producentom.

◆ projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Zaproponowane zmiany dotyczą dopuszczenia broni gładkolufowej z amunicją niepenetracyjną (w tym przez osoby uprawnione do posiadania broni w celach łowieckich) do odstraszenia od terenów zabudowanych zwierząt wolnożyjących (osobników niedźwiedzi brunatnych i żubrów). Projektodawca uznał, że obecnie stosowane środki nie są wystarczające (dotąd płoszenie ww. gatunków wykonywane było między innymi za pomocą wystrzałów z broni gazowej do 17J z użyciem kul gumowych).

W projekcie dodano ustęp 3 do art. 6 ogólnie dopuszczający płoszenie zwierząt wolnożyjących (dzikich) na podstawie zezwoleń, o których mowa w art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539).

Zdaniem członków Rad na kanwie tych zmian należy powrócić do dyskusji nad art. 9, ust. 1, pkt 2 ustawy Prawo łowieckie dotyczącym ochrony zwierzyny poprzez tworzenie warunków bezpiecznego jej bytowania, w tym zakaz płoszenia rozciągnięty również na pola uprawne rolników. W ocenie członków MIR jest to zbyt daleka ingerencja w prawo do dysponowania własnością prywatną. Od lat środowisko rolnicze protestuje przeciwko funkcjonującemu modelowi. Należy zaznaczyć, że art. 9a, ust. 1 Prawa łowieckiego dopuszcza odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych, ale dopiero po wyrażeniu zgody przez marszałka województwa i przy zastosowaniu określonych metod - w dużej mierze mało skutecznych. W prawdzie zwierzyna w stanie wolnym należy do Skarbu Państwa i jest traktowana jako dobro ogólnonarodowe, ale w przypadku wyrządzenia przez nią szkody rolnicy skazani są na bardziej lub mniej skuteczny dialog z dzierżawcami obwodów łowieckich.

◆ projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw.

Doceniamy intencje związane z poprawą ochrony zwierząt, jednak wprowadzenie projektowanych zmian w tak kluczowych aktach prawnych, jak ustawa o ochronie zwierząt, może mieć negatywne skutki społeczne i gospodarcze. W szczególności wątpliwości budzą propozycje dotyczące nadania zbyt szerokich uprawnień organizacjom zajmującym się ochroną zwierząt. Kompetencje takie jak prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, występowanie w charakterze oskarżyciela w sądzie, odbiór i przechowywanie zwierząt z przepadku oraz decydowanie o ich losie powinny pozostać wyłącznie w gestii organów państwowych lub samorządowych. Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych uważa, że utrzymanie tych kompetencji w rękach urzędów publicznych jest niezbędne dla zapewnienia obiektywizmu i transparentności w kwestiach ochrony życia i zdrowia zwierząt gospodarskich i domowych.

Kolejnym problemem jest tworzenie dodatkowych rejestrów i zwiększenie zadań dla organów Inspekcji Weterynaryjnej, co może skutkować wzrostem biurokracji i kosztów administracyjnych.

Oдноśnie zakazu trzymania zwierząt domowych na uwięzi — chociaż zgadzamy się, że trzymanie psów na stałej uwięzi powinno być ograniczone, to wprowadzenie takiego zakazu w obecnej formie może spowodować nadmierne obciążenia dla właścicieli zwierząt na terenach wiejskich. Konieczność dostosowania infrastruktury do nowych wymogów może stanowić znaczące wyzwanie dla wielu gospodarstw. Proponujemy, aby w przepisach umożliwić stosowanie pęt i pałków przy poskramianiu bydła w czasie prac przy zwierzętach oraz podczas dojenia krów, aby zapewnić bezpieczeństwo osobom zajmującym się zwierzętami.

W odniesieniu do procedur odbioru zwierząt, proponujemy, aby decyzja Wójta o odebraniu zwierzęcia była poprzedzona konsultacją z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, który oceni stan zwierzęcia.

Jeśli chodzi o wymiary kojców, uważamy, że wymiary kojca określone w projekcie są zbyt duże, szczególnie w odniesieniu do przestrzeni przypadającej na jednego psa. Tak duże kojce mogą być niepraktyczne w wielu gospodarstwach rolnych. Proponuje się bardziej zróżnicowane przepisy, które uwzględnią różne rozmiary psów, unikając potrzeby znacznego powiększania kojców. W gospodarstwach, w których utrzymuje się więcej niż jednego psa, umieszczanie zwierząt w jednym, dużym kojcu może prowadzić do agresji, co z kolei będzie wiązać się z koniecznością budowy osobnych kojców i dodatkowymi kosztami dla właścicieli. W kwestii zgłaszania zaginięcia zwierzęcia domowego proponujemy, aby obowiązek zgłoszenia dotyczył jedynie agresywnych psów i tylko do straży gminnej.

Oдноśnie obowiązkowego znakowania psów i kotów, wprowadzenie tego wymogu może stanowić nadmierne obciążenie administracyjne i finansowe dla właścicieli, zwłaszcza na terenach wiejskich. Problemy mogą pojawić się w zakresie kosztów, organizacji oraz niedostatecznej precyzji przepisów, co paradoksalnie może zwiększyć liczbę porzucanych zwierząt i generować dodatkową biurokrację. Wnioskujemy o ponowną analizę tego przepisu, z uwzględnieniem specyfiki życia na wsi i możliwości wdrożenia przepisów bez nadmiernych obciążeń dla rolników.

W odniesieniu do kastracji i sterylizacji zwierząt, nie popieramy obowiązku tych zabiegów na terenach wiejskich. Kastracja wiąże się z bezpośrednimi kosztami zabiegu. Dla rolników posiadających więcej niż jedno zwierzę obowiązkowa kastracja stanowić może znaczące obciążenie finansowe. Wobec tego zasadne wydaje się przyjęcie bardziej elastycznych przepisów, uwzględniających specyfikę warunków życia w gospodarstwach rolnych oraz różnice między miastem a wsią, aby uniknąć wzrostu liczby bezdomnych psów.

W odniesieniu do zakazu stosowania pirotechniki to zasadny jest zakaz w Sylwestra oraz dzień lub dwa po nim lub w celach świętowania. Uważamy, że pirotechnika używana przez myśliwych nie powinna podlegać takim samym ograniczeniom jak w przypadku pokazów komercyjnych czy prywatnych.

Ponadto, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych pragnie poprzeć z całą stanowczością stanowisko rolników zajmujących się hodowlą ryb w Polsce wyrażoną w piśmie z dnia 20.09.2024 r. skierowanym do Pana Szymona Hołowni Marszałka Sejmu RP przez Polskie Towarzystwo Rybackie, Towarzystwo Promocji Ryb „Pan Karp”, Polski Karp – OP oraz Związek Producentów Ryb – OP.

Jako samorząd rolniczy uważamy, że zaproponowana zmiana przepisu art. 6 ust. 2 pkt 18 a w szczególności dodanie pkt 22, który de facto wprowadzi zakaz sprzedaży detalicznej żywymi rybami uznając takie działanie za znęcanie się nad zwierzętami, jest szkodliwy społecznie i gospodarczo.

W uzasadnieniu do ww. projektu ustawy, nie podaje się skutków ekonomicznych i społecznych wejścia ustawy zarówno dla producentów, jak i konsumentów. dla zaostrzenia przepisów w stosunku do sprzedaży ryb. Ponadto, jest to sprzeczne z dokumentami przyjętymi przez Komisję Europejską „od pola do stołu” czyli łamie tzw. „krótkie łańcuchy dostaw”.

W projekcie brak jest definicji „detalicznej sprzedaży żywych ryb”, co będzie budzić wiele wątpliwości dla służb kontrolnych i będzie umożliwiało karanie a w konsekwencji zahamuje producentom ryb taki sposób ich sprzedaży.

Ponadto, projektodawcy nie uwzględnili, że dobrostan ryb podczas sprzedaży jest już uregulowany „Zaleceniami Głównego Lekarza Weterynarii w postępowaniu z żywymi rybami”, a kontrolowanymi przez Inspekcję Weterynaryjną w terenie, co jest gwarantem zachowania dobrostanu ryb.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy bezwzględnie wykreślić pkt 22 z ust. 2 art. 6 w tym projekcie ustawy i przywrócić dotychczasowe brzmienie pkt 18.

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych na podstawie wniosków izb wojewódzkich występował m.in. w sprawach:

- 1. Wniosek o zwrócenie się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu wprowadzenia zmian w przepisach dotyczących prowadzenia ewidencji przy programach Rozwój Małych Gospodarstw i Młody Rolnik tj. aby rolnik VAT-owiec, prowadzący zgodnie z przepisami ewidencję VAT w formie elektronicznej i przekazujący ją do właściwego Urzędu Skarbowego nie musiał prowadzić drugiej ewidencji elektronicznej - Narzędzie do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego.*
- 2. Wniosek o podjęcie działań mających na celu usprawnienie weryfikacji przez aplikację IRZplus elektronicznego systemu rejestracji urodzonych zwierząt.*
- 3. Wniosek o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie zmian w przepisach dotyczących sprzedaży zwierząt wcześniej niż 14 dni od porodu.*
- 4. Wniosek o podjęcie działań w celu umożliwienia rozliczenia działań i wprowadzenia zmiany w biznesplanie przed płatnością drugiej raty pomocy dla beneficjentów, którzy nie złożyli w terminie wniosku o płatność (WOP II), poprzez przywrócenie terminu rozliczenia bez sankcji w przypadku WOP II (np. Premii na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej, Restrukturyzacja małych gospodarstw i inne) z perspektywy 2014-2020 r. (zwłaszcza w przypadku, gdy beneficjent nie otrzymał informacji o zbliżającym się terminie zakończenia działania).*
- 5. Wniosek o podjęcie działań w sprawie zakwalifikowania kosztów uzyskania certyfikatów w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 do kosztów kwalifikowanych w działaniach np. dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników, I.10.5 Rozwój małych gospodarstw oraz innych, w których za uzyskanie certyfikatu przyznaje się punkty za uczestnictwo w systemach jakości.*
- 6. Wniosek o usprawnienie działań dotyczących rejonizacji przy rozpatrywaniu wniosków premialnych w ARiMR.*

7. *Wniosek o wprowadzenie powszechnych kredytów preferencyjnych dla rolników z oprocentowaniem na poziomie 2%.*
8. *Wniosek w sprawie zmiany przepisów zawartych w Zasadach prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie przez beneficjentów interwencji I.10.5 „Rozwój małych gospodarstw” w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.*
9. *Wniosek o podjęcie działań mających na celu wyrażenie sprzeciwu wobec wprowadzenia planowanej od dnia 19.08.2025 r. zmiany dopuszczalnego poziomu pozostałości substancji aktywnej acetamipryd z poziomu 2 mg/kg do poziomu 0,01 mg/kg w porzeczkach. Popularne preparaty z w/w substancją, stosowanej w ochronie porzeczek to: Lanmos 20SP, Mospilan 20SP, Sekil 20SP, Kobe 20SP.*
10. *Wniosek o zwrócenie się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie braku dostępności szkoleń wymaganych do złożenia wniosku o płatność w ramach interwencji I.10.4 - Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu objętej Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Uwzględniając sygnały napływające od rolników realizujących inwestycje w ramach interwencji I.10.4, wyrażamy głębokie zaniepokojenie sytuacją w której beneficjenci, pomimo zrealizowania wszystkich zobowiązań wynikających z umowy o przyznaniu pomocy nie mogą złożyć wniosku o płatność ze względu na brak możliwości odbycia obowiązkowego szkolenia pt. „Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba, powietrze oraz klimat w kontekście wdrażania Interwencji PS WPR”.
Ośrodki Doradztwa Rolniczego, które są jedyną jednostką uprawnioną do organizacji wskazanego szkolenia, nie oferują obecnie jego realizacji. W praktyce prowadzi to do sytuacji, w której rolnicy, często po dokonaniu inwestycji o wartości sięgającej nawet 350 tys. zł netto, tracą płynność finansową, nie mając możliwości uzyskania refundacji poniesionych wydatków. Zmusza ich to do korzystania z zewnętrznego finansowania, w szczególności kredytów bankowych, co generuje dodatkowe koszty i ryzyko finansowe, a w konsekwencji podważa sens i skuteczność wdrażanych interwencji. Należy podkreślić, że obecny stan rzeczy zagraża realizacji celów środowiskowych i klimatycznych, a także narusza zasadę równego traktowania beneficjentów, którzy w dobrej wierze wypełnili wszystkie pozostałe zobowiązania wynikające z zawartych umów.
W związku z powyższym apelujemy o: umożliwienie beneficjentom złożenia wniosku o płatność przed odbyciem szkolenia, wprowadzenie obowiązku jego uzupełnienia w terminie późniejszym, po uruchomieniu przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego, pilne podjęcie działań organizacyjnych zmierzających do zapewnienia systematycznej dostępności wymaganych szkoleń.
Brak działań w tym zakresie będzie skutkować narastającymi problemami płynności finansowej gospodarstw rolnych oraz ograniczy efektywność realizacji interwencji I.10.4, której celem jest ochrona środowiska i klimatu.*

Ponadto Zarząd MIR wystosował Stanowisko w sprawie zbyt krótkiego terminu na korektę wniosków złożonych w ramach KPO.

Do KRIR zostały przesłane propozycje i uwagi dotyczące kluczowych obszarów:

1. Program Aktywny rolnik,

2. *Funkcje produkcyjne wsi,*
3. *Deregulacje.*

Ponadto:

1. Samorząd Rolniczy wyraził sprzeciw wobec podpisania umowy z krajami MERCOSUR
Odpowiedz w której Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pan Czesław Siekierski przedstawił informacje na temat warunków tej umowy i stanowisko MRiRW.

Minister podziękował za pisma dotyczące negocjacji umowy o wolnym handlu UE-Mercosur. Zapewnił, że z najwyższą uwagą traktuje wyrażone przez organizacje rolnicze obawy i zaniepokojenie.

Negocjacje Komisji Europejskiej (KE) z krajami Mercosur części handlowej umowy zostały zakończone w 2019 r. Postulaty dotyczące sektora rolnego, zgłaszane przez Polskę w trakcie tych negocjacji (w tym wspólnie z krajami o podobnej ocenie wrażliwości sektora rolnego, np. Francja), zostały uwzględnione jedynie częściowo.

Obecne rozmowy dotyczą zrównoważonego rozwoju, ochrony klimatu i przeciwdziałania wylesianiu oraz niektórych innych zagadnień z obszarów pozarolnych. Ewentualne zakończenie obecnych rozmów porozumieniem będzie dopiero podstawą dla złożenia przez KE formalnego wniosku do krajów członkowskich UE o przyjęcie całościowej umowy UE-Mercosur, wraz z komponentem handlowym wynikającym z porozumienia politycznego z 2019 r.

Wówczas dopiero rozpocznie się formalna procedura, w ramach której kraje członkowskie będą mogły wyrazić poparcie lub sprzeciw dla umowy.

Jak wynika z rozmów z Dyrektorem Generalną DG Trade Sabine Weyand podczas spotkań w Ministerstwie Rozwoju i Technologii i MRiRW w dniach 12-13 listopada 2024 r. KE uważa, że możliwe jest zakończenie negocjacji z Mercosur podczas Szczytu państw Mercosur w grudniu 2024 r., ale też nie jest to przesądzone. KE nie przewiduje na obecnym etapie rozmów, a tym bardziej po osiągnięciu całościowego porozumienia, możliwości ograniczenia proponowanych preferencji dla Mercosur w sektorze rolnym (Paragwaj postuluje nawet ich zwiększenie). Jednocześnie nie wyklucza regulacji wewnętrznych zwiększających konkurencyjność unijnej produkcji względem importu z Mercosur – np. poprzez złagodzenie wymogów związanych z polityką rolną i Zielonym Ładem.

MRiRW przeanalizowało rezultaty negocjacji z 2019 r. i wynikające z nich projektowane zobowiązania w obszarze handlu i mam poważne zastrzeżenia do tych propozycji. MRiRW zamieściło je również na swojej stronie internetowej. Zastrzeżenia te prezentowane są także na bieżąco w ramach Rady Ministrów, w tym w kontaktach z Ministerstwem Rozwoju i Technologii, które odpowiada za wypracowanie i prezentację stanowiska Rządu RP w sprawie tej umowy.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawił bardziej szczegółowe informacje nt. treści projektowanej umowy w odniesieniu do handlu rolnego wraz z naszą oceną tych propozycji:

„Wybrane postanowienia Umowy UE-Mercosur

Umowa UE-Mercosur ma mieć charakter kompleksowy i obejmować zobowiązania w takich obszarach jak m.in.: liberalizacja (całkowita lub częściowa) ceł w handlu wzajemnym towarami, współpraca w sprawach weterynaryjnych i fitosanitarnych, ochrona oznaczeń geograficznych, liberalizacja handlu usługami, dostępu do rynku zamówień publicznych oraz wiele innych zagadnień współpracy handlowej i gospodarczej ujętych w blisko czterdziestu rozdziałach i aneksach. KE uważa, że umowa przyniesie korzyści dla UE jako całości, w szczególności w odniesieniu do sektora przemysłowego, usług, ale także korzyści dla niektórych segmentów produkcji rolno-spożywczej. Dotyczy to w szczególności produktów rolnych przetworzonych, sektora mleczarskiego (może to mieć znaczenie również dla eksportu Polski) oraz produktów objętych w UE ochroną oznaczeń geograficznych.

Wzajemna liberalizacja handlu ma polegać na realizacji szczegółowych harmonogramów redukcji lub zniesienia ceł w obrotach wzajemnych, w tym produktami rolnymi. Dla wrażliwych towarów rolnych liberalizacja ceł ma być ograniczona do poziomu

ustanowionych kontyngentów taryfowych (TRQ) o obniżonej lub zerowej stawce celnej. Po przekroczeniu przez import wielkości TRQ będą obowiązywały stawki takie jak obecnie.

Po stronie UE niepełna liberalizacja cel w imporcie z krajów Mercosur (ustanowienie TRQ bądź częściowa redukcja stawki celnej bez ograniczeń kwotowych) ma dotyczyć ponad dwudziestu towarów i grup towarowych, w tym istotnych dla polskiego rolnictwa, m.in.: mięsa wołowego, wieprzowego, drobiowego, mleka i śmietany, serów, żółtek jaj i albumin, cukru trzcinowego do rafinacji, etanolu, i innych.

Przykładowo, wielkości TRQ w dostępie do rynku UE na mięso drobiowe, wołowe, mleko w proszku i sery są następujące:

- * Mięso drobiowe – dwa kontyngenty bezcłowe (jeden na mięso z kością i drugie na mięso bez kości) o łącznym wolumenie 30 tys. ton w pierwszym roku obowiązywania umowy stopniowo wzrastającym w kolejnych latach do łącznego poziomu 180 tys. ton w szóstym roku,

- * Mięso wołowe – dwa kontyngenty (jeden na mięso świeże, drugi na mrożone) o obniżonym ciele (7,5%) o łącznym wolumenie 16,5 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastającym w kolejnych latach do poziomu 99 tys. ton w szóstym roku,

- * Mleko w proszku – kontyngent taryfowy 1 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastający w kolejnych latach do 10 tys. ton w jedenastym roku. Stawka wewnątrz kontyngentu ma podlegać stopniowo redukcji aż do zniesienia w 11 roku od wejścia w życie umowy,

- * Sery (bez mozzarelli) – kontyngent taryfowy 3 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastający w kolejnych latach do 30 tys. ton w jedenastym roku.

Stawka wewnątrz kontyngentu ma podlegać stopniowo redukcji aż do zniesienia w 11 roku od wejścia w życie umowy.

W sektorze cukru liberalizacja cel w dostępie do rynku UE ma dotyczyć tylko cukru trzcinowego do rafinacji oraz ma polegać na ustanowieniu bezcłowego TRQ 10 tys. ton dla Paragwaju oraz na zniesieniu cła dla części (180 tys. ton) z obecnie już alokowanej w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) kwoty taryfowej dla Brazylii.

Po stronie Mercosur umowa przewiduje otwarcie trzech TRQ w imporcie towarów z UE: na niektóre produkty mleczarskie, preparaty do żywienia niemowląt oraz czosnek.

Szereg towarów podlega wyłączeniu z liberalizacji, m.in. mięso baranie i kozie (oprócz solonego i suszonego objętego TRQ), maślanka, tłuszcz mleczny, serwatka, mozzarella, pszenica durum, pszenica (z wyj. siewnej) oraz cukier (inny niż trzcinowy do rafinacji).

Odnosnie możliwych skutków dla eksportu unijnych produktów sektora mleczarskiego, projektowana umowa zakłada, że wymiana koncesji w handlu produktami mleczarskimi ma odbywać się na zasadzie wzajemności, tj. UE, w tym Polska, miałyby ułatwienia w dostępie do rynku krajów Mercosur analogiczne do tych przyznanych tym krajom w dostępie do rynku UE. Polegałyby one na stopniowej liberalizacji cel w okresie przejściowym i/lub na przyznaniu kontyngentów taryfowych (TRQ) o obniżonej stawce celnej. Część produktów mleczarskich miałaby natomiast na zasadzie wzajemności być wyłączona z jakiegokolwiek liberalizacji. Polska posiada uzgodnione świadectwa w eksporcie mleka i produktów mleczarskich do Argentyny i Brazylii, a w 2023 r. odnotowaliśmy dodatnie saldo w handlu produktami mleczarskimi z krajami Mercosur (obroty handlowe były jednak stosunkowo niewielkie).

W imporcie z krajów Mercosur owoców i warzyw świeżych lub chłodzonych UE zachowa system cen wejścia w odniesieniu do większości objętych nim towarów (m.in. pomidory, ogórki, jabłka, gruszki, śliwki, wiśnie, morele, brzoskwinie i nektarynki, winogrona i sok winogronowy). System cen wejścia stosowany w unijnej taryfie celnej chroni przed importem po niskich cenach. Zgodnie z projektem umowy ceny wejścia mają zostać wyeliminowane w imporcie z krajów Mercosur owoców cytrusowych.

KE zapewnia, że obowiązujące unijne standardy dotyczące bezpieczeństwa żywności będą zachowane i rygorystycznie przestrzegane wobec importu z krajów Mercosur.

W związku z unijnymi wymogami w zakresie bezpieczeństwa żywności (wymogi SPS) nie wszystkie towary pochodzące z krajów Mercosur, mimo przyznanych tym krajom w ramach

umowy ww. koncesji taryfowych, mają dostęp do rynków UE. Dla przykładu dostęp do rynków UE mają jedynie produkty mleczarskie pochodzące z Argentyny i Urugwaju, jaja tylko pochodzące z Argentyny, mięso drobiowe tylko z zakładów zatwierdzonych przez KE w Argentynie i Brazylii. Żadne z państw Mercosur nie ma dostępu do rynku UE mięsa wieprzowego, w związku z czym koncesje taryfowe w tym sektorze nie mają obecnie praktycznego znaczenia.

Ocena MRiRW

Uważamy, że przyjęcie umowy w obecnie projektowanym kształcie może stworzyć zagrożenie wypierania polskich produktów rolnych z rynków innych krajów UE przez produkty importowane z krajów Mercosur (zwłaszcza w sektorze mięsa drobiowego).

Projekt zawiera co prawda zapisy umożliwiające stronom w pierwszych latach funkcjonowania umowy czasowe wycofanie preferencji w dostępie do rynku w razie nadmiernego importu powodującego szkody rynkowe, jednak nie są one dostosowane do specyficznych warunków sektora rolnego. Uruchomienie tego mechanizmu na poziomie UE może być w praktyce trudne.

Ponadto proponowane preferencje taryfowe w dostępie do rynku UE nie są uwarunkowane przestrzeganiem przez produkty z krajów Mercosur standardów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju, co było i jest ważnym postulatem Polski zgłaszanym na forum UE, nie tylko wobec krajów Mercosur, ale i innych krajów trzecich. Jedynie w przypadku jaj KE uwarunkowała możliwość korzystania przez import z krajów Mercosur z zerowej stawki celnej (która ma zacząć obowiązywać po 4 letnim okresie przejściowym) od przestrzegania standardów w zakresie dobrostanu zwierząt. Jeszcze raz dziękuję za otrzymane od Państwa stanowiska. Jednocześnie zwracam się z prośbą o przekazanie niniejszej odpowiedzi do wszystkich sygnatariuszy pism, w imieniu których Państwo występowali.”

Dodatkowo

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wystąpił o Marszałka Sejmu Szymona Hołowni w imieniu rolników z apelem, aby Sejm RP na Posiedzeniu przyjął uchwałę zobowiązującą Rząd RP do niepodpisywania umowy o liberalizacji handlu pomiędzy Unią Europejską a krajami Mercosur.

W piśmie podkreślono, że jako organizacja reprezentująca interesy rolników, samorząd rolniczy nie zgadza się z zaproponowanymi rozwiązaniami. Producenci z krajów Mercosur powinni spełniać te same standardy jakości oraz wymogi dotyczące ochrony klimatu i środowiska, co producenci krajów Unii Europejskiej.

Rolnicy obawiają się przede wszystkim importu żywności, która nie spełnia tych samych standardów jakości, co pochodząca z krajów unijnych, ponadto koszty energii i pracy są znacznie niższe w krajach Ameryki Południowej, a przez to żywność jest tańsza i wykluczy z rynku produkujących ją drożej europejskich rolników.

Różnica w standardach stosowanych wobec rolników unijnych i z krajów Mercosur może nadal znacznie się powiększać ze względu na dalsze podwyższanie standardów środowiskowych w Unii Europejskiej. Taka rozbieżność warunków produkcji doprowadzi do sytuacji, w której produkcja rolna w UE nie będzie możliwa do utrzymania. W krajach Mercosur produkcja rolna będzie wzrastała, kosztem wycinania lasów amazońskich, co pogłębi zmiany klimatyczne na świecie.

Zdaniem sektora rolniczego założenia umowy przynoszą korzyści stronie europejskiej tylko w wybranych sektorach, zwłaszcza w przemyśle, a dla pozostałych stanowi poważne zagrożenia, w tym dla rolnictwa i klimatu.

Zdanie rolników w Polsce jest zgodne ze stanowiskiem rolników europejskich, zrzeszonych w COPA-COGECA, co pokazały ostatnie protesty rolników w Brukseli.

Podkreślić należy, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Czesław Siekierski jest również przeciwny podpisywaniu przedmiotowej umowy.

Apel został przekazany również do wszystkich klubów parlamentarnych.

Ponadto samorząd rolniczy angażował się w protesty przeciwko podpisaniu umowy z krajami Mercosur na poziomie krajowym i europejskim.

2. Zarządu KRIR wystąpił w sprawie legalizacji urządzeń wodnych.

Odpowiedź MRiRW

W dniu 26 października 1974 roku weszła w życie ustawa Prawo wodne, regulująca kwestie gospodarki wodnej oraz budownictwa wodno-melioracyjnego, która obowiązywała do dnia 31 grudnia 2001 roku. Na podstawie tej ustawy powstało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 marca 1985 r. w sprawie rodzajów szczególnego korzystania z wód oraz wykonywania i eksploatacji urządzeń wodnych nie wymagających pozwolenia wodnoprawnego, w którym ustawodawca nawiązuje do obowiązującego wówczas Prawa wodnego¹, uzupełniając zakres przedmiotowy przedsięwzięć, które nie wymagają uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego. W jednym z punktów wymienione są urządzenia melioracji wodnych szczegółowych. Oznacza to w praktyce, że wszystkie urządzenia melioracji wodnych, w tym rowy, sieć drenarska, zbiorniki wodne – retencyjne, powstałe do roku 2001, należy traktować jako urządzenia, które powstały legalnie, na podstawie obowiązujących wówczas przepisów prawa, a ich budowa wówczas nie wymagała pozwolenia. Nie ma więc konieczności legalizacji tych urządzeń obecnie. W przypadku konieczności przedstawienia pozwolenia wodnoprawnego obecnie – wystarczy okazanie przez właściciela urządzenia melioracyjnego stosownego oświadczenia, zawierającego informację o dacie powstania tego urządzenia tj. przed rokiem 2001. Jest to wystarczające w kwestii zgodności z prawem.

Jednocześnie informuję, że w zakresie legalizacji urządzeń wodnych i melioracyjnych zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo wodne, organem właściwym są właściwe miejscowo jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, które podlegają pod nadzór Ministra Infrastruktury. Ewentualne wnioski w tej sprawie należy więc kierować bezpośrednio do PGW Wody Polskie lub Ministra Infrastruktury, zgodnie z kompetencjami ustalonymi w prawie wodnym.

Obowiązujące przepisy wynikające z „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (tzw. Programu azotanowego) narzucają określone terminy stosowania nawozów organicznych. Mają one na celu ochronę środowiska i zapobieganie zanieczyszczeniu wód, jednakże sztywne daty wprowadzane w skali całego kraju nie uwzględniają różnorodności warunków pogodowych i glebowych występujących w poszczególnych regionach. Zdarza się, że warunki pogodowe w późniejszych terminach jesiennych są sprzyjające zarówno dla roślin, jak i środowiska, jednak przepisy uniemożliwiają wówczas stosowanie nawozów.

Rolnicy, pracując na polu, posiadają wiedzę i doświadczenie, które pozwalają im ocenić, czy warunki pogodowe umożliwiają bezpieczne i efektywne stosowanie nawozów organicznych.

3. Zarząd KRIR zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wdrożenie do Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności Działania 8. Budowa ogrodzeń i innych innowacyjnych zabezpieczeń zwierząt hodowlanych przebywających na pastwiskach i wybiegach.

Działanie to powinno być priorytetem o wysokim stopniu dofinansowania na dogodnych zasadach i warunkach.

Zgodnie z prawem warunkiem niezbędnym do ubiegania się przez hodowcę o odszkodowanie za szkody wyrządzone w stadzie zwierząt hodowlanych przez wilki, niedźwiedzie jest między innymi ogrodzenie pastwiska siatką o odpowiedniej wysokości i dodatkowe wkopanie jej w grunt (siatka o wysokości 2 metrów nie jest już zabezpieczeniem przed wilkami) czy pastuchem elektrycznym oraz zapewnienie dozoru nad zwierzętami od zachodu do wschodu słońca.

Spełnienie tych wymogów, szczególnie przy naturalnym wypasie z zachowaniem odpowiedniej obsady zwierząt, jest kosztowne, zwłaszcza w gospodarstwach o dużym

rozłogu. Koszty te stanowią poważne obciążenie, które niejednokrotnie przekraczają możliwości finansowe rolników. Bez wsparcia zewnętrznego, wielu z nich będzie zmuszonych zaprzestać prowadzenia hodowli, co już można zaobserwować w powiatach bieszczadzkim i leskim.

Uważamy, że zwierzęta chronione prawnie, takie jak wilki, niedźwiedzie czy rysie, stanowią dobro narodowe, a koszty związane z zabezpieczeniem zwierząt gospodarskich powinny być objęte wsparciem z budżetu państwa. Obecnie wypłacane odszkodowania są niewystarczające, by pokryć rzeczywiste koszty ochrony zwierząt hodowlanych przed dzikimi drapieżnikami.

Mając na uwadze powyższe, wnosimy o włączenie do Krajowego Planu Odbudowy działania, które umożliwi rolnikom ubieganie się o środki na budowę ogrodzeń i zabezpieczeń, co pozwoli na skuteczną ochronę zwierząt hodowlanych.

4. Prowadzenie produkcji rolnej – konflikty między rolnikami a mieszkańcami wsi niezwiązanymi z rolnictwem.

Zarząd KRIR zwrócił się do MRiRW o podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia odpowiednich regulacji prawnych uwzględniających specyfikę pracy w gospodarstwach rolnych w kontekście świadomego wyboru miejsca zamieszkania na terenach wiejskich.

W ostatnich latach coraz częściej dochodzi do konfliktów między rolnikami prowadzącymi działalność produkcyjną a mieszkańcami wsi, którzy nie zajmują się rolnictwem, lecz posiadają nieruchomości na obszarach wiejskich.

Istotnym problemem jest brak świadomości lub niechęć nowych mieszkańców wsi do uwzględniania charakteru i specyfiki działalności rolniczej. Praca maszyn rolniczych, w tym dużej mocy ciągników, działalność ferm hodowlanych i uciążliwości zapachowe z tym związane czy konieczność pracy w godzinach nocnych wynikającą z sezonowości produkcji, np. w żniwa, to elementy nieodłącznie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Z tego względu wnosimy o wprowadzenie przepisów zobowiązujących każdego nabywcę nieruchomości na terenach wiejskich do podpisania deklaracji, w której oświadcza on, że jest świadomy takich uciążliwości i akceptuje je jako element życia na wsi. Uregulowanie tej kwestii pozwoliłoby na ograniczenie liczby konfliktów i zwiększenie zrozumienia dla działalności rolniczej.

Zwracamy się również o zmianę obowiązujących przepisów dotyczących planów zagospodarowania przestrzennego. Obecnie izby rolnicze mają możliwość jedynie opiniowania tych planów, co często prowadzi do pomijania głosu środowisk rolniczych w procesach decyzyjnych. Proponujemy, aby plany zagospodarowania przestrzennego były uzgadniane z izbami rolniczymi, co zapewniłoby lepszą ochronę interesów rolników i pozwoliło na właściwe kształtowanie przestrzeni wiejskiej zgodnie z potrzebami rolnictwa.

Mając na uwadze ochronę interesów mieszkańców wsi oraz znaczenie rolnictwa dla gospodarki narodowej, apelujemy o wprowadzenie powyższych przepisów, które pozwolą na prowadzenie produkcji rolnej, która odbywa się na obszarach wiejskich, a także harmonijne współistnienie różnych grup społecznych na tych terenach.

5. Zarząd KRIR wystąpił do MRiRW o likwidację degressywności płatności w ekoschemacie „Dobrostan zwierząt” w szczególności w przypadku produkcji drobiu.

Podczas przystępowania do tego ekoschematu rolnicy zobowiązali się do znaczącego zmniejszenia obsady drobiu na m² budynku, co wiązało się z dodatkowymi kosztami. Wprowadzona degressywność nie tylko podważa założenia wprowadzenia większego dobrostanu, ale również zniechęca gospodarstwa o większej skali produkcji do dalszego uczestnictwa w programie, co może ograniczyć jego skuteczność.

Wnioskujemy o wprowadzenie zasad przewidujących wypłatę wsparcia do wszystkich sztuk drobiu w gospodarstwie, co zachęci hodowców do pełnego wdrażania standardów dobrostanu zwierząt.

6. Zarząd KRIR wystąpił w sprawie wydłużenia terminu zakończenia realizacji operacji

w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”

MRiRW przedstawiło następujące wyjaśnienia:

Aktualnie trwa proces przyznawania pomocy na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W dniu 28.11.2024 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 listopada 2024 r., w którym dokonano zwiększenia limitu środków dostępnych w ramach poddziałania wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych na operacje typu modernizacja gospodarstw rolnych w celu zwiększenia rentowności i konkurencyjności gospodarstw. Zakłada się, że podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy zostaną poinformowane o odmowie przyznania tej pomocy, w przypadku, gdy nie zostały wezwane do zawarcia umowy, nie później niż do dnia 31 stycznia 2025 r.

W tej sytuacji, w MRiRW podjęto działania, aby dla beneficjentów, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy w ostatnim naborze wniosków (tj. w terminie od 5 czerwca do 19 lipca 2023 r.) i zawarli umowę o przyznaniu pomocy, wprowadzić rozwiązanie szczególne w zakresie terminu zakończenia realizacji operacji i złożenia wniosku o płatność końcową. Termin wykonania tych czynności planuje się przesunąć z 30 czerwca 2025 r. na 31 sierpnia 2025 r. Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w tym zakresie zostanie wkrótce udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Mam nadzieję, że ta zmiana umożliwi beneficjentom zrealizować zaplanowane operacje i otrzymać zwrot części poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji.

Państwa propozycja dotycząca wydłużenia tego terminu do 30 czerwca 2026 r. nie jest możliwa do wdrożenia, ponieważ okres kwalifikowalności wydatków w ramach PROW 2014-2020 upływa z dniem 31 grudnia 2025 r. Do końca 2025 r. powinny być zatem wypłacone środki finansowe beneficjentom, a wypłata pomocy musi być poprzedzona pozytywnym rozpatrzeniem złożonego przez beneficjenta wniosku o płatność końcową.

7. Zarząd KRIR, na wniosek Mazowieckiej Izby Rolniczej, wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zmianę sposobu wyliczania wskaźnika przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego.

Zdaniem Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz w przekonaniu wielu rolników wskaźnik ogłaszany przez GUS nie odpowiada rzeczywistości. Pomimo kilkumiesięcznej pracy Zespołu do spraw pogłębionego przeglądu metodologii oraz zastosowania przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, dochód ogłoszony 20 września 2024 r. nadal odbiega od realnych dochodów z gospodarstwa (ponieważ jest liczony globalnie z całej produkcji rolnej w Polsce). Chociaż nowy wskaźnik jest nieco niższy niż w ubiegłym roku, jednak zmiana ta nie jest w odczuciu rolników wystarczająca. Zdaniem rolników metodyka ustalania wskaźnika nie nadąża za realiami prowadzenia gospodarstw rolnych.

W związku z powyższym, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych proponuje, aby dochód z gospodarstwa rolnego podawała i potwierdzała rolnikom Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na podstawie wyliczeń przeprowadzonych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Izby Rolnicze i Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej posiada dane zbierane m.in. w ramach prowadzenia systemu FADN, na podstawie których można wyliczyć koszty produkcji i dochodowość z 1 hektara przeliczeniowego poszczególnych upraw oraz poszczególnych rodzajów produkcji zwierzęcej. Izby Rolnicze oraz jednostki doradztwa rolniczego prowadzą również własne wyliczenia kosztów produkcji i dochodów z produkcji rolniczej.

Proponujemy, aby Instytut po zebraniu danych z ww. Instytucji, uśredniał je i przekazywał do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Na tej podstawie ARiMR posiadając dane o wielkości produkcji każdego gospodarstwa będzie potwierdzał rolnikom dochód z 1 ha w danym gospodarstwie na wniosek rolnika.

Gospodarstwa, które nie są zarejestrowane w ARiMR mogłyby korzystać ze wskaźnika wyliczanego przez GUS. Samorząd rolniczy zwrócił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o przyjęcie powyższej propozycji i przygotowanie odpowiednich przepisów w tym zakresie. Wniosek został przekazany również do Głównego Urzędu Statystycznego.

8. Zarząd MIR wystąpił do KRIR o podjęcie działań mających na celu wprowadzenia zmian w praktyce Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, polegających na uzależnieniu likwidacji wsiewki śródplonowej od fazy dojrzałości w jakiej się ona znajduje, a nie od konkretnego terminu, resort rolnictwa przekazał pismem z 7 listopada 2024 r. następujące wyjaśnienia.

Odpowiedź MRiRW

„Uwzględniając stanowisko IUNG-PIB uprzejmie informuję, że zgodnie z założeniami praktyki Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe termin utrzymania wsiewki śródplonowej wynika z celu określonego w Planie Strategicznym WPR na lata 2023- 2027, jakim jest poprawa stanu i ochrona gleby oraz uzyskanie dodatkowej biomasy i utrzymania okrywy roślinnej. Uprawa wsiewek śródplonowych, podobnie jak międzyplonów ozimych, może także zwiększać pochłanianie CO₂ w rolnictwie poprzez wiązanie go w materii organicznej.

Ponadto, praktyka Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe jest integralną częścią ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, który został opracowany na rzecz ochrony klimatu i środowiska jako jedna z metod adaptacji rolnictwa do zmieniającego się klimatu. Praktyka ta jest dobrowolna, a jednocześnie najwyżej wyceniona pośród praktyk wchodzących w skład ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi – 5 pkt (dopłata szacowana na poziomie PS WPR – ok. 100 zł/1 pkt).

Niezależnie od powyższego należy mieć na względzie, że przebieg warunków pogodowych (ilość i rozkład opadów, występujące temperatury powietrza, usłonecznienie) każdego roku jest inny i trudny do przewidzenia w roku następnym.

Dodatkowo, w skali kraju czy województwa a nawet powiatu, różnica w nasileniu ww. zjawisk atmosferycznych nie jest jednakowa, co mocno rzutuje na wzrost i rozwój roślin uprawnych, w tym również gatunków roślin uprawianych jako wsiewka śródplonowa – kwestia budowania plonu suchej masy części nadziemnej i systemu korzeniowego. Dodatkowo znaczne zróżnicowanie gleb (klasa bonitacyjna) i poziom kultury rolnej (kwestia żyzności i urodzajności gleb) mocno rzutuje na kondycję i stan upraw. Może to komplikować prawidłową ocenę ze strony Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o stwierdzeniu (bądź niestwierdzeniu) ewentualnych uchybień, tj. rodzaju uchybienia, współczynnika dotkliwości i jego trwałości, np. wcześniejsza (nieuzasadniona) likwidacja plantacji przez rolnika. W nawiązaniu do powyższego, wprowadzenie zmian w praktyce Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe poprzez uzależnienie likwidacji wsiewki śródplonowej od fazy dojrzałości w jakiej się ona znajduje, a nie od konkretnego terminu, nie jest uzasadnione.”

9. Na wniosek Krajowej Rady Izb Rolniczych Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wprowadza nowy ekoschemat obszarowy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) – płatności do gruntów obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany.

Ministerstwo poinformowało pismem z 7 listopada 2024 r., że wniosek Krajowej Rady Izb Rolniczych (KRIR) został uwzględniony i obecnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace nad utworzeniem nowego ekoschematu, w którym główne wymogi będą dotyczyły stosowania materiału siewnego kategorii kwalifikowany lub elitarny. Zaznaczono jednak, że wdrożenie nowej interwencji wiąże się z koniecznością wprowadzenia zmian w PS WPR. 30 października br. Komitet Monitorujący PS WPR, którego członkami są również przedstawiciele KRIR, pozytywnie zaopiniował uchwałę w tym zakresie. Niemniej jednak zwracam uwagę, że wdrożenie w ramach ekoschematów nowej płatności – do gruntów

obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany, w dalszej kolejności będzie podlegało negocjacom z Komisją Europejską, celem uzyskania akceptacji na jego wprowadzenie. Tym samym ostateczny kształt i zakres ww. wsparcia może ulec zmianom w wyniku prowadzonych negocjacji.

W dniu 17 października 2025 r. o godz. 10:00 w Centrum Konferencyjno-Wystawienniczym Instytutu Badawczego Leśnictwa, odbyła się Konferencja zorganizowana przez Mazowiecką Izbę Rolniczą pod nazwą „Przyszłość rolnictwa w kontekście Wspólnej Polityki Rolnej 2028–2034”.

Konferencja składała się z dwóch Paneli pt.: „Wyzwania dla współczesnego rolnictwa-szanse, zagrożenia, obecna sytuacja” i „Prezentacja jednostek działających w sektorze rolnictwa”.

W konferencji brali udział:

Pan Tomasz Nawrocki – Zastępca Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Pan Krzysztof Jurgiel - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w latach 2005-2006 i 2015-2018

Pan Krzysztof Ardanowski - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w latach 2018-2020

Pan Czesław Siekierski - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w latach 2023-2025

Pan Radosław Rybicki – Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego

Pan Mirosław Korzeniowski - Prezes Stowarzyszenia AGROEKOTON

Pan Wiktor Szmulewicz – Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych i Mazowieckiej Izby Rolniczej.

Panel Dyskusyjny moderował Pan Profesor Marek Gugala z Uniwersytetu w Siedlcach.

Udział brali również przedstawiciele Mazowieckiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Warszawie, Banku PNB Paribas, Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, Firmy Star Fleet.

Ponadto Zarząd Mazowieckiej Izby Rolniczej realizując zadania występował do

- 1. Krajowej Rady Izb Rolniczych,**
- 2. Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii,**
- 3. Mazowieckiego Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa,**
- 4. Mazowieckiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,**
- 5. i innych**

Realizując swoje zadania Zarząd MIR współpracował z:

Agencjami państwowymi i instytucjami samorządowymi działającymi na rzecz rolnictwa m.in. Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Krajową Radą Izb Rolniczych, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, Mazowieckim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Warszawie, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie-Wesołej, Stacją Rolniczo-Chemiczną w Warszawie-Wesołej, COBORU Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Serocynie. W związku z tym w okresie sprawozdawczym Zarząd MIR uczestniczył w spotkaniach z przedstawicielami tych instytucji.

Wyżej wymienione działania są działaniami podejmowanymi w 2025 r. i są tylko przykładem czym zajmują się izby rolnicze.

Wszystkie Organy Statutowe wykonują swoje zadania społecznie, przy pomocy Biura. W strukturze Biura Mazowieckiej Izby Rolniczej jest Biuro Zarządu w Parzniewie, którym

kieruje Sławomir Błażejczyk – Dyrektor Biura MIR (Parzniew, ul. Wolności 2, 05-804 Pruszków, tel. 22 2902579; 513900788) w skład, którego wchodzi również Oddziały Biura w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Radomiu, Siedlcach i Warszawie.

Pracownicy Biura Izby zapewniają prawidłowe zgodne z ustawą i statutem funkcjonowanie izby, zobowiązani są do analizy zapisów w przesłanych projektach, zderzeniu ich z obowiązującymi (w przypadku aktów prawnych zmieniających). Po konsultacji z Przewodniczącymi oraz członkami Rad Powiatowych zobowiązani są do przesłania uwag do Zarządu Mazowieckiej Izby Rolniczej, następnie wypracowaną opinię Zarząd przekazuje do Krajowej Rady Izb Rolniczych, która po zebraniu opinii od izb wojewódzkich opracowuje opinie zbiorczą i przekazuje ją do Sejmu RP lub Ministerstwa przygotowującego akt prawny. Prace Biura Mazowieckiej Izby Rolniczej koncentrują się również na pomocy rolnikom m. inn:

- w doradzaniu i wypełnianiu wniosków elektronicznych przy użyciu aplikacji eWniosekPlus do ARiMR o przyznanie płatności, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, ekologicznych, ONW, zalesieniowych oraz rolnośrodowiskowych,
- w wypełnianiu wniosków do ARiMR w zakresie dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego, kategorii elitarny lub kwalifikowany,
- w pisaniu odwołań do Oddziału Regionalnego ARiMR oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego od decyzji Kierowników Biur ARiMR i Dyrektora Oddziału Regionalnego odmawiających przyznania płatności czy zmniejszających płatności,
- w pisaniu wystąpień interwencyjnych do instytucji obsługujących rolnictwo (Ministerstwa Rolnictwa, ARiMR, Urzędów Gminy, KRUS-u, Inspektoratów Weterynarii, IORiN) w istotnych dla rolników sprawach,
- w rozwiązywaniu konfliktów z Kołami Łowieckimi i pomocy w szacowaniu szkód łowieckich. W celu polubownego załatwienia sprawy występują do Kół Łowieckich o ponowne szacowanie wraz z informacją dot. procedury wg. Prawa Łowieckiego.

Wypoczynek dla dzieci rolników.

Biuro Mazowieckiej Izby Rolniczej prowadzi nabór dzieci rolników ubezpieczonych w KRUS-ie na wypoczynek letni i zimowy organizowany przez Krajową Radę Izb Rolniczych w ramach programu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej dofinansowany ze środków Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Corocznie z tej formy wypoczynku korzysta około 200 dzieci z woj. mazowieckiego.

Dodatkowo Mazowiecka Izba Rolnicza, co roku składa ofertę na organizację wypoczynku letniego w formie półkolonii dla dzieci rolników również z dofinansowaniem z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Z tej formy wypoczynku również korzysta około 200 dzieci rolników z województwa mazowieckiego.

Fundusze Promocji Produktów Rolno-Spożywczych

Biuro Mazowieckiej Izby Rolniczej zorganizowało 6 imprez plenerowych, jako imprezy towarzyszące dożynkom lub innym większym imprezom rolniczym, finansowanych ze środków Funduszy Promocji Produktów Rolno-Spożywczych mających na celu promocję spożycia promowanych produktów. Podczas imprez odbyły się degustacje produktów oraz konkursy tematyczne dla dzieci i dorosłych. Ponadto można było otrzymać gadzety tematyczne i ulotki informujące o walorach odżywczych i prozdrowotnych produktów rolno-spożywczych.

Dochody izby regulowane są przez przepisy prawa. Izba rolnicza nie może prowadzić działalności gospodarczej, dochód izby stanowi 2% odpis podatku rolnego przekazywany przez Gminy.

DYREKTOR BIURA
Mazowieckiej Izby Rolniczej

Sławomir Błażejczyk